

de digitale **AlleMansKroniek**

Redactie: Ap Middelkamp, Roland Oosting en Jan Roelof de Haan
Reacties en bijdragen naar: redactie@assermannenkoor.nl **28-1**

I N H O U D

Van de Voorzitter	2
Miniman 1983	3
Mannen kunnen geen twee dingen tegelijk	4
Emslandlager en Moorsoldaten	5
Jodelen en koeienbellen	6
Mijn liefde voor Citroën	7 + 8
Even iets anders	9
Ingezonden	10

De redactie is blij met inmiddels 3 vaste medewerkers. Zij hebben ook voor deze Kroniek elk weer een boeiende bijdrage gemaakt. Daarnaast oa. het relaas over de liefde van één van onze mannen voor een automerk. Voor het volgende nummer graag van jou een nieuwe onthulling? Lees en geniet.

Van de voorzitter

De redactie van de kroniek gaf al heel vroeg aan om nieuwe redactionele stukken aan te leveren voor eind augustus, om de volgende kroniek begin september te laten verschijnen. Nou stond daar mijn kop nog helemaal niet naar, want ik sta nu nog in de vakantiemodus. En nu ik dit zit te schrijven is het alweer eind augustus, mannen wat gaat de tijd toch snel en voor je het weet staan we weer met z'n allen in "de Schulp" te repeteren. Ondanks het feit dat we een wat langere zomerstop hebben gehad is de vakantietijd als een bliksemschicht voorbij gegaan. In de laatste Kroniek heb ik geschreven dat wij de komende tijd nodig zouden hebben om de (muzikale) batterij weer op te laden. Ik hoop dat het gelukt is. En of we nou lekker dichtbij of verder weg zijn geweest dat maakt in principe totaal niets uit; even een beetje verandering van omgeving of ander ritme kan al een wereld van verschil maken.

De sportieve kijkers onder ons hebben helemaal niets te klagen gehad over gebrek aan afleiding. EK voetbal, Olympische Spelen, Tour de France, golf, tennis, Formule 1, en nu de Vuelta in Spanje. Degene die niets met sport hebben maar meer met talkshows hebben even geduld moeten hebben maar als zometeen dat seizoen ook weer begint heb je gelijk wel keus uit een stuk of zes.

En nu dus " de kop der weer veur", om ons voor te bereiden op 12 oktober, het combiconcert met El Elohim in de R.K Kerk in Assen. De ConcertCie. is al druk in de weer om alles geolied te laten verlopen. Nog een aantal zaken te doen, te organiseren en af te wikkelen, maar in grote lijnen staat het concert op poten. Datzelfde is ook van toepassing op de MuziekCie en P.R. Cie. ; even de laatste dingetjes afwerken en/of regelen en weer op naar het volgende evenement.

Maar de P.R. Cie. is alweer van start gegaan om mensen te enthousiasmeren om lid te worden van ons koor, laten we hopen dat er nieuwe aanwas komt , een man of 15 erbij zou ons koor net wat meer body geven.

Esterwegen is ook een gebeuren wat in oktober gepland staat, de R en A Cie. is druk in de weer om de benodigde zaken te regelen, geen idee hoeveel mannen en aanhang er op dit moment zich hebben aangemeld, maar een bus vol moet toch haalbaar zijn. Even een dagje uit met het koor zal zeker een positieve invloed hebben en gezellig zal het zeker zijn.

Maar voor we met de repetities starten is er altijd de jaarlijkse BBQ , volgens mijn info hebben zich meer dan 30 personen opgegeven en het weer heeft niet al te veel invloed op het slagen ervan. Al ben ik van nature een mooi weer BBQ'er, maar ja Nederland hè, dan heb je alles maar te accepteren wat je, gratis en voor niets, krijgt. Het grote voordeel is dat bij Lessche en Hennie ruimte voldoende voorhanden is, zowel binnen als buiten. Maak er een gezellig en lekker evenement van met z'n allen.

Mochten jullie mij missen met de BBQ en de start van het zangseizoen dan kan dat kloppen, wij zitten al 44 jaar de eerste 3 weken van september op Terschelling. Beetje fietsen, wandelen door duin en strand, zeevissen vanaf het strand en natuurlijk een terrasje pikken. Geen waaghalzerij dingen op onze leeftijd meer en dus is de kans heel groot dat wij elkaar eind september weer terug zien.

Hartelijke groet, **Wim van Dijke**.

Ge
knipt!

Voor U gelezen
in de
Drentse en Asser
Courant

14-2-'83

11-2-'83

• In Oes Blattien, het orgaan van de Vereniging Drenthe in Arnhem staat: „Op de Drenthedag in Assen werd er kiel mooi zungen deur het Asser mannenkoor en ze zaid'n veur een paar centen koomt wi ok bij jullie hoort! Nou dat leek oes toch zo prachtig en het kioamp oes goed van pas. Maor toen bleek dat inplaats van een paar cent'n de pries **TWEEDOEZEND** gulden was". Miniman vraagt zich af of de Drenten in Arnhem zuunige miegers zijn of dat het Asser koor gloepens duur is. Wie hakt de knoop door?

• „Het Asser mannenkoor gloepens duur?". Dat staat boven en een brief die Miniman kreeg van voorzitter G. Rutten van het Asser mannenkoor. Hij legt uit dat de zangvereniging best naar Arnhem wil reizen om voor de Drentse vereniging te zingen. Twee bussen kosten 1100 gulden en voor dirigent en begeleiding moet 300 gulden worden betaald. „De kosten zijn dan 1400 gulden en dan wordt de vereniging er geen bent beter van", aldus de voorzitter.

4

AlleMansKroniek

Positieve kritiek horen we graag.

Stuur je reactie naar: redactie@assermannenkoor.nl

Mannen kunnen geen twee dingen tegelijk?!

In het Zuid-Limburgse Kerkrade vindt om de vier jaar het Wereld Muziek Concours (WMC) plaats, een muziekfestival zonder weerga in de wereld. Heel veel muziekgezelschappen vanuit talloze landen strijden dan om wie het best is in zijn categorie. De harmonieën van mijn geboortedorp Simpelveld, waarin mijn beide broers klarinet speelden, en van het buurdorp Bocholtz waren toentertijd in een verwoede competitie verwickeld. Dat leidde soms tot “excessen” als het vervangen van een straatnaambordje in mijn dorp door een bordje met de naam van de dirigent van de het korps uit Bocholtz. Tegenwoordig zouden de plagerijen er waarschijnlijk minder onschuldig uitzien. Uiteindelijk heeft de Koninklijke Philharmonie uit het buurdorp een keer de hoogste eer behaald.

Toen wij met ons koor een aantal jaren geleden op bezoek waren in Sevenum en daar een concert gaven, deden we dat samen met het mannenkoor van Sevenum. De dirigent van dat koor speelde zelf ook bij de percussiegroep van een fanfare uit het nabijgelegen Leveroy en had ervoor gezorgd dat die groep ook een optreden verzorgde tijdens dat uitwisselingsconcert. Dat was een openbaring voor velen van ons. Wat een geweldige muziek maakte die groep met alleen maar percussie-instrumenten. Deze muzikanten waren als tweede geëindigd op het WMC van het voorafgaande jaar!

Tijdens dat concours in Kerkrade waren (en zijn) er op zondag steeds mars- en showwedstrijden. Die vonden plaats in het voetbalstadion in Kaalheide, waar later Roda JC zou gaan spelen. Die marswedstrijden heb ik als schooljongen een keer of twee bezocht, samen met mijn vader. Wat daar vertoond werd, leek nog het meest op een taptoe. Maar wat mij het meest is bijgebleven is dat er een muziekkorps was, dat al fietsend optrad. De muzikanten reden de meest ingewikkelde figuren – dat was al moeilijk genoeg – en speelden daarbij ook nog op hun instrument. Spectaculair om te zien en het klonk nog geweldig ook! Hoe het er allemaal precies aan toeging en hoe die muzikanten dat al fietsend deden, weet ik niet meer, maar het heeft in elk geval veel indruk op mij gemaakt.

En dat brengt mij op de aanleiding voor dit verhaaltje. Een tijdje geleden wandelden Mijn betere helft en ik op het Noordsche Veld. Mooi weer, leuk terras en lekkere appeltaart bij “De kop van Drenthe”.

Onderweg kwamen wij ergens dit bord tegen. Al verder wandelend bedacht ik hoe leuk het zou zijn als wij met het koor een fietstochtje zouden maken en onderweg ons repertoire repeteerden! Of zelfs een mobiel concert gaven! Fietsen en zingen kunnen onze mannen best nog wel tegelijk. En de dirigent dan? Nou, Marco is nog jong, is fysiek vast nog heel flexibel en kan dus ongetwijfeld binnen de kortste keren leren op een éénwieler te fietsen, zodat hij zijn handen vrij heeft om te dirigeren. Zelfs begeleiding door piano of desnoods een heel orkest is met de moderne technieken gemakkelijk te realiseren.

Hoezo “mannen kunnen geen twee dingen tegelijk”!

Henk Bessems

P.S. Op YouTube ontdekte ik dat in Opende, dus redelijk in de buurt, een fietsshowkorps is dat fietsend musicceert. Als je op de Google-zoekbalk typt “Jubilerend fietsshowkorps reist de hele wereld over” of vraagt naar “musiceren op de fiets” op youtube, dan krijg je wel een videotje en wat meer informatie over de Bicycle Showband Crescendo.

pvh N. 22.8-24

Gedenkborden bij graven van 'Emslandlager'

MARCEL LOODEN

ESTERWEGEN De begraafplaatsen van de vijftien voormalige concentratiekampen in het Duitse grensgebied met Groningen en Drenthe krijgen nieuwe 'wegwijzers'.

Daarbij gaat het om grote gedenkborden waarop de historie van de rustplaatsen wordt verteld, aan de hand ook van recent wetenschappelijk en ander onderzoek. „Er wordt ook op verteld waar digitaal de namen zijn te vinden van mensen die er liggen begraven”, vertelt Martin Koers. „Bezoekers worden zo veel wijzer gemaakt over die rustplaats en ook de weg gewezen als ze nog meer willen weten.”

Koers geeft mede leiding aan het grote Herinneringscentrum in Esterwegen, een dorp over de grens bij Vlagtwedde. Een centrum waarin de geschiedenis wordt verteld van de vijftien concentratiekampen die de nazi's in het grensgebied bouwden, de zogenoemde *Emslandlager*.

Daarin werden tussen 1933 en 1945 tegenstanders van het Hitler-regime gevangen gehouden, uit Duitsland en andere landen, ook Nederland. Communisten onder anderen, kunstenaars, mensen die zich op allerlei manieren hadden verzet tegen de nazi's. Op het eind van de oorlog zaten er ook krijgsgevangenen, uit de Sovjet-Unie met name. Vernietigingskampen waren het niet maar duizenden mensen vonden er de dood, door ziekte, ondervoeding, uitputting, een slechte behandeling.

„Ze werden begraven op negen begraafplaatsen, in de buurt van de concentratiekampen”, zegt Koers. „Niet altijd in een afzonderlijk graf. Krijgsgevangenen uit de Sovjet-Unie bijvoorbeeld die er omkwamen, kregen een mas-sagraf. In totaal liggen op die negen plekken vele duizenden mensen begraven.”

De concentratiekampen werden na de oorlog veelal afgebroken, weinig zichtbaars herinnert er nog aan. De begraafplaatsen

bleven liggen en liggen er nog altijd. Bezoekers konden wel informatie tot zich nemen over de rustplaats maar die raakte steeds meer verouderd. „Ook omdat we in de afgelopen jaren steeds meer te weten zijn gekomen”, aldus Koers. „Informatie bijvoorbeeld over uit welke voormalige Sovjet-staten de krijgsgevangenen kwamen, veel van hun namen ook.”

Om bezoekers aan die doden-akkers van die kennis op de hoogte te brengen, en zo ook de mensen die er liggen meer een 'gezicht' te geven, nam het Herinneringscentrum het initiatief voor het groot, meerjarig gedenkbordenproject.

Een landelijke organisatie die zich met oorlogsgraven bezighoudt, is er ook bij betrokken. „Net als scholieren in de regio”, aldus Koers. „Zij helpen mee bij het maken van de informatieborden en verrichten ook onderzoek naar de mensen die er liggen.”

Inmiddels staan op vier begraafplaatsen van zulke grote

**'Bezoekers
worden wijzer
gemaakt over
de rustplaats'**

borden die bezoekers veel wijzer maken. De vierde waar ze onlangs werden neergezet is de begraafplaats Aschendorfermoor. Een betrekkelijk kleine rustplaats met een gruwelijk verhaal. Op die rustplaats liggen namelijk onder anderen 172 mensen die gevangen zaten in het kamp Aschendorfermoor en in april 1945 het slachtoffer werden van Willi Herold.

Herold was een Duitse korporaal die een uniform van een kapitein vond, dat aantrok, andere soldaten om zich heen trok en moordend door het grensgebied trok.

In het kamp Aschendorfermoor richtte hij een bloedbad aan waarbij die 172 mensen werden vermoord.

Ge knipt!

'Lied van Moorsoldaten moet op Unesco-lijst'

MARCEL LOODEN

ESTERWEGEN Het Duitse Herinneringscentrum Esterwegen tracht het wereldberoemde Moorsoldatenlied op de lijst van Immaterieel Erfgoed van de Unesco te krijgen.

„We dienen binnenkort een officiële aanvraag in en hebben al vele steunbetuigingen gekregen”, zegt Martin Koers.

Hij geeft mede leiding aan het Herinneringscentrum Esterwegen, over de grens bij Vlagtwedde. Daarin wordt aandacht besteed aan de 15 concentratiekampen die tussen 1933 en 1945 in het grensgebied met Groningen en Drenthe stonden: de zogenoemde *Emslandlager*. Daarin zaten politieke tegenstanders van Hitler en, later, ook krijgsgevangenen. Duizenden mensen vonden er de dood.

In het kamp in het dorp Börgermoor werd in 1933 het Lied van de Moorsoldaten geschreven en gecomponeerd, door 3 gevangenen. Het lied gaat over de zware arbeid die de gevangenen verrichtten op het veen van het Bourtangermoer. Maar het spreekt ook hoop uit over een betere toekomst.

Het werd één keer in het kamp uitgevoerd maar vervolgens door de nazi's verboden. Maar de gevangenen bleven het stiekem zingen en het raakte ook in andere concentratiekampen en buiten Duitsland bekend en bleef na de oorlog gezongen worden. „Er zijn inmiddels honderden versies in heel veel talen”, zegt Koers. „Dat we de aanvraag nu indienen, komt mede omdat het lied zijn 90ste verjaardag viert.”

Hij verwacht in 2025 duidelijkheid over de aanvraag van de Unesco-status.

Jodelen en koeienbellen

Terug van vakantie? In Zwitserland geweest? 's Nacht wakker geworden van de koeienbellen? Vast wel!

Opvallend dat klanken zo kenmerkend zijn voor dit Alpenland. Die koeienbellen, het jodelen en niet te vergeten..... de alpenhoorn!

De bergen en dalen zorgen niet alleen voor een goede akoestiek, maar ook dat de geluiden kilometers ver te horen zijn.

Ook wij hebben onze traditionele hoorn, de midwinterhoorn. Vooral bekend in Twente, Drenthe en de Achterhoek, maar ook over de grens, in het Emsland. Vanaf de eerste zondag van advent wordt er geblazen. Elk dorp of buurtschap heeft z'n eigen melodie, roepe.

Traditioneel wordt de hoorn door de blazer zelf gemaakt. Van een berken- of elzenstam, bij voorkeur uit een walkant waar ze van nature al krom zijn gegroeid. Eerst een flinke tijd laten drogen. Dan in de lengte middendoor zagen en uithollen.

Vroeger werden de twee helften, als ze klaar waren aan elkaar gebonden met biezen. Door de hoorn vochtig te bewaren zette het hout en de biezen uit en trok de hoorn vanzelf dicht. Tegenwoordig worden ze gelijmd.

Het mondstuk (de happe) is van vlierenhout. Kern wordt uitgeboord. Het gedeelte dat tegen de lippen gehouden wordt, wordt schuin afgezaagd. Dat betekent dat de hoorn tijdens het blazen zijwaarts gericht is. De toon, vaak een stuk of vier, ontstaat door de trilling van de lippen. Trompettisten kennen dat wel, de zogenaamde embouchure.

De toon is een natuurtoon, elke midwinterhoorn klinkt anders. Dat is ook de reden dat je nimmer meerdere midwinterhoornblazers samen hoort spelen. Dat zou vreselijk vals klinken!

En daarmee heb je ook direct het meest in het oog(oor?) springende verschil met de alpenhoorn. Die zijn gestemd. Die kunnen dus samen een melodie spelen. Wat ze ook doen. 's Zomers vooral voor toeristen. Tegen de achtergrond van het geluid van koeienbellen....

Gerrit Eerland

Mijn liefde voor Citroën.

door Henk Oldenbeuving

De vraag kwam of ik iets over mijn hobby wilde vertellen. Over oude auto's. Dan moet het vooral over Citroëns gaan, denk ik.

Het was in 1974 toen ik op 17 jarige leeftijd mijn eerste 'lilluk eend' kocht; een Citroën 2CV. Het was een AZAM 6 met een 18PK sterke 2cilinder boxer motor. De auto was 7 jaar oud en kostte fl. 300,-

Ik had nog geen rijbewijs. Pa mocht natuurlijk niet weten dat ik in de Eend reed. Hij was politieagent in Roden en ik woonde al in Assen, intern op Vanboeijen (dat toen nog Hendrik van Boeijen-oord heette). Het was mijn eerste Citroën, en er volgden nog veel meer. Het was denk ik de eigenzinnigheid van Citroën die mij aansprak. Geen versnellingspook aan het stuur of op de vloer, zoals in andere auto's. Nee, een soort paraplu uit het dashboard, en dan in een vreemd patroon. Mijn rijinstructeur zei dat als je in een Eend kon rijden andere auto's geen enkel probleem meer waren.

In de beginjaren deed ik veel zelf aan de auto. Dat begon met olie ververset. Later kwam er een vetspuit om zaken door te smeren. Een buurman had ook een Eend en vroeg mij of ik wel eens kleppen had gepolijst. Zover was ik nog nooit gekomen. Maar een kennis uit Annen wist wel hoe dat moest. Hij had een Eendensloperij en er lag nog wel ergens een motortje uit een Eend. We mochten het ding kopen voor fl. 25,- en als alles weer werkte wilde hij het wel weer terug kopen.

Op een zaterdag hebben we een wit laken uitgelegd op de oprit van de buurman en de hele motor uit elkaar gehaald. Met een vraagbaak van P.H.Olving was dat niet zo ingewikkeld. De kleppen kwamen tevoorschijn en werden gepolijst. Na het polijsten werd de motor weer in elkaar geschroefd en de sloper wilde het wel weer terug kopen, want alles werkte weer.

Toen we op een avond terug kwamen van een bruiloft waaide tijdens een windvlaag het dak van mijn Eend. Mijn zwager die naast mij zat moest het dak maar vast houden tot we thuis waren. Het dak heb ik kunnen repareren maar toen ook dat dak eraf waaide had ik er even genoeg van en ging over op een Visa.

Door gezinsuitbreiding in de jaren die volgden had ik steeds minder tijd om zelf aan auto's te klussen. Wel hielp ik mijn broer met het inrichten van zijn HY (patatwagen, ribbelbus, je weet wel) tot camper. Ik maakte het ontwerp en hielp mee met zagen en timmeren. Toen de camper klaar was mochten wij hem uitproberen. Dat was toch een belevenis. Zo'n bus wilde niet optrekken, en met z'n 3 versnellingen wilde hij niet veel harder

dan 80 km. Bij die snelheid was een gesprek niet meer mogelijk.

De laatste Citroën waar ik zelf aan zat te klussen was mijn Ami 8 Break. De rechterkant was verrot en er moest een nieuwe drempel in. Mijn sloper uit Annen had nog wel een drempel en vloerplaat. Als ik de zaag in de auto durfde te zetten was ik al een heel eind, zei hij. En als ik er niet meer uit kwam mocht ik hem bellen. Ik had van een buurjongen, die naar de LTS ging, geleerd hoe ik moest puntlassen. Nadat ik alles had gelast heb ik de auto laten keuren. Hij voldeed op dat moment aan alle eisen. Alleen moest hij nog in de juiste kleur geverfd worden.

De liefde voor Citroën bleef. Ik ben autootjes gaan verzamelen. De vitrinekast staat momenteel vol met ruim 250 modellen. En ik ga jaarlijks naar de CitroClassica, een treffen van Citroën enthousiastelingen, ook wel Citrofielen genoemd. Daar loop ik te genieten van al die Eenden, Ami's, Snoeken, Tractionen, HY's en noem maar op. En ik ben niet de enige Citrofiel. Ze komen uit heel Europa

Programma Golden Men:

- 18 oktober: De Schulp 60 jaar
- 31 oktober: Anholt Assen
- 1 november: De Wijde Blik Assen
- 16 november: Jubileumconcert Bunch of Twolips

EVEN IETS ANDERS.....

Even iets totaal anders dan mannenkoormuziek..... maar misschien wel bijna even interessant.

Zo werd mijn aandacht onlangs opnieuw gevestigd op het festival Oude Muziek, dat jaarlijks in augustus in Utrecht op verschillende lokaties wordt gehouden. Ook dit jaar staat daar het ensemble L'Arpeggiata op het programma. Dit ensemble dat authentieke instrumenten bespeelt, is in 2000 opgericht door Christina Pluhar, een Oostenrijkse theorbist, harpiste en dirigent.

Het repertoire is daarbij vooral 17e-eeuwse Italiaanse muziek. Bij de uitvoeringen wordt vaak geïmproviseerd. Pluhar laat jazzachtige en soulachtige invloeden toe bij de uitvoering. Soms laat ze zelfs een modern instrument toe, bijvoorbeeld een jazzy spelende klarinet.

Hoewel gebaseerd op de 17^e eeuw, komen de uitvoeringen van L'Arpeggiata over als eigentijdse vrolijke italiaanse volksmuziek.

Enkele voorbeelden: **Lo Guarracino**, een komische en tongbrekende tarantella door Alessandro Giangrande.

(<https://www.youtube.com/watch?v=kRrK99wdRDg>)

Beluister ook zangeres Lucilla Galeazzi met **Diridindin** in een aanstekelijke samenwerking met het publiek

(<https://www.youtube.com/watch?v=euX3g76kMZE>)

Ook in **Turluru** (<https://www.youtube.com/watch?v=bl4Uxzae330>) toont Lucilla onder begeleiding van Gianluigi Trovesi op clarinet haar charmante en komische talent.

Ook in **Encore** (<https://www.youtube.com/watch?v=r5hOyasj5Zo&t=9s>) en **El currucha** (in het spaans)

(<https://www.youtube.com/watch?v=t4p7s2atGE0>) geeft dit ensemble blijk van een spontane interactie met een enthousiast publiek.

Wie meer van L'Arpeggiata wil horen: hun optreden op het Festival de Sablé (bijna een uur)

(<https://www.youtube.com/watch?v=V4yMZih1l0I>) .

Wie meer over L'Arpeggiata en/of oprichter Christina Pluhar wil weten verwijst ik graag naar de online encyclopedie Wikipedia of voor muziek graag naar Youtube.

Veel luister- en kijkplezier alvast!

Jan van Veen

**Eerste repetitie:
Donderdag 5 september**

Ingezonden:

Wat is griep
 Bonzen in de kop - hoamergeklop
 Neuze potdichte - pien in 't gezichte
 Pien in de strödde en killende koezen
 Zinkens in d'hassens en d'oren aan 't soezen
 Pien in d'aarms, kramp in de daarms
 Polze aan 't joagen, tonge besloagen
 Pien in de rogge en pien in de bainen
 Tonen as ies en de vouten as stainen
 Koorze as 'n peerd, hail dag niks weert
 Stief as 'n ladde, 'n smoak arregade
 Ogen aan 't troanen en hailendal rood
 Kop en bainen swoarder as lood
 Aal moar aan 't rillen, dorst nait te stillen
 Tandengeklapper, aaldoage slapper
 Kroaken en steunen van aal dij ellende
 Kennen van pien nait meer overenne
 Keel aal moar dikker, kold as 'n kikker
 Den weer aan 't gluien, de heile dag bruien
 Twij veren berre, de neuze der onder
 'n Kroeke of vlinde en meer zok gedonder
 Nachten en doagen in 't berre omruden
 Proaten mit haisterige, noare geluden
 Houston en koggeln, gekroak en gepiep
 Aain stok ellende, joa dat is nou griep